

Tur til Birmingham og Bradford, september 1999.

Af Abdul Wahid Pedersen, imam

Vores tur til Birmingham tog nok sin begyndelse hos de fleste af deltagerne, længe før vi rent fysisk begav os af sted, ved at vi vel alle gik og gjorde os nogle tanker om, hvad en sådan tur kunne byde på. Vi fik sammensat et hold på ti deltagere, som var godt blandet; aldersmæssigt spændte bredden nok over mindst 25 år fra yngst til ældst. De enkelte deltageres baggrund både nationalt, socialt og professionelt var meget forskellige og med fire muslimer og seks kristne på holdet, var det nok så repræsentativt, som det er muligt at gøre det fra IKS.

IKS formand Lissi Rasmussen havde som sædvanligt gjort et stort arbejde i planlægningen og havde sammensat et program for os, som først bød på nogle dage i Birmingham, derefter nogle dage i Bradford for at afslutte i Birmingham igen før hjemrejsen. Samlet et program på otte dage.

De første fire dage i Birmingham tilbragte vi med kvækernes kursusbygning Woodbrooke College som base, hvorfra vi dagligt gik til forskellige debatter og møder. Woodbrooke College er et vidunderligt sted; en gammel engelsk herskabsbygning omgivet af en storslået have. Stemningen på stedet er afslappet og rolig, og man føler, at hvis man kunne gå der et par måneder og indånde den ro, der er, ville det kunne gøre underværker for en stresset sjæl.

Den første formiddag tilbragte vi i selskab med Jørgen Nielsen, leder af Selly Oak Colleges, som er en meget stor kapacitet på sit felt. Hans store erfaring og indsigt gør - sammen med hans gode humør - at det altid er både en fornøjelse og en inspiration at lytte til ham. Jørgen Nielsen tog os på en tur gennem dialogen i England, som den er foregået gennem de 21 år, han har været i landet, og det er tydeligt, at man har en situation i England, som på nogle områder direkte kan sammenlignes med den danske, mens der på andre områder er væsentlige forskelle. Det er i England som i Danmark tvungende nødvendigt, at der er en konstant dialog mellem de forskellige trossamfund repræsenteret i befolkningen, og at denne udvikler sig og dermed er med til at udvikle de mellem menneskelige relationer. Men i en by som Birmingham er næsten alle muslimer af pakistansk eller bengalsk oprindelse, hvilket giver en dialogsituation, som på sæt og vis kan rammes ind nogenlunde nemt, mens man i Danmark har muslimer af meget mere blander herkomst repræsenteret i nogenlunde lige store mængder, og dialogen skal derfor ikke kun føres på tværs af religiøse opfattelser - men også på tværs af mange meget forskellige kulturelle traditioner.

Vi blev i øvrigt i Birmingham sat sammen med en gruppe præster - hovedsageligt fra det nordlige England og Irland, som var til et kursus på College of Ascension. Sammen med dem sad vi i forskellige oplægssituationer og besøgte også en af de store moskéer i Birmingham. Besøget i moskéen var for mange af deltagerne en meget stor oplevelse, da der var flere, som ikke tidligere havde været i en moské. Og netop den, vi besøgte, er særdeles flot - indvendig med grønt marmor på væggene, hvide marmorsøjler og en lysekroner på størrelse med en mindre campingvogn. Pengene til moskéen, fik vi forklaret, er samlet ind blandt de lokale muslimer, og selv om det havde været svært at samle så mange penge, som der var brug for til det store projekt, var det alligevel lykkedes.

Det var tydeligvis også en overraskelse for de engelske præster, da de konstaterede, at der blandt os fra Danmark, var flere muslimer. Det er mit indtryk, at de gennemgående var meget positivt overraskede over vores tilstedeværelse i forsamlingen.

Vi fik lov til at lytte til flere spændende og inspirerende oplæg fra personer i England, som regnes for eksperter på Islam. Der var god spændvidde i oplæggene, og selv om vi i eget regi i IKS har været langt omkring i debatter og møder, er det altid forfriskende at høre indtryk fra andre dele af verden, hvor man pusler med de samme problematikker.

Personligt synes jeg, at den bedste "session" var den sidste aften i Birmingham før afrejse til Bradford, da Jabal Buaben, Atallah Siddiqui og Jørgen Nielsen kom og besøgte os på vores eksklusive domicil, og vi sad i en lille, snæver kreds og kunne komme til at dykke dybere ned i enkelte spørgsmål. De er alle tre meget højt kvalificerede, og det var tydeligt, at de også var vant til at sidde sammen, for selv om det var en meget informativ aften, var stemningen let og spøgende.

Atallah Siddiqui fra Islamic Foundation i Leicester fortalte blandt andet, at han for tiden arbejder på at lave en bog for muslimer om kristendom. En slags opslagsbog, hvor man kan finde en forklaring på de kristne terminologier, som mange muslimer kun har et meget overfladisk forhold til, om end flertallet af deres naboer er kristne.

I Bradford blev vores ophold mindre akademisk og mere socialt. En lokal præst påtog sig rollen som vores guide i området. Han stillede sig til rådighed som vores chauffør og kørte os rundt i en lille bus lejet til formålet, og med hans venlige hjælp kom vi også ud på landet en tur og så en af de mindre byer i området, som er et rigtigt lille turiststed i Midtengland.

Vi besøgte en lille privat dialoggruppe, hvor kristne og muslimer regelmæssigt mødes for i fællesskab at tage fat om de problemer, de har mulighed for at gøre noget ved. De havde helt klart en meget stor opmærksomhed på skolerne i området og den dialog, der kan føres i dette regi.

Vi besøgte desuden et lokalpolitisk tiltag - Racial Equality Council - hvor man har samlet ikke blot om islam og kristendom, men alle de større religioner under et fælles tag i kommunalt regi, hvorfra man driver oplysende virksomhed. Det var egentlig startet som et forsøg med et treårigt budget, men kørte nu videre på femte eller sjette år, og var stadig i vækst og fremgang.

Vi var alle med i kirke søndag formiddag og overværede gudstjenesten i Bradford Domkirke. Præsten var en meget engageret og dygtig taler, og han kendte sin menighed godt. Han talte meget direkte til folk, og formåede at bringe en lethed ind i ceremonien. Det var for mig en stor oplevelse at være med den formiddag.

Da jeg i løbet af besøget i England også måtte klare nogle ting for ISRA, tog jeg afsked med resten af holdet, da de kørte tilbage til Birmingham. Selv fortsatte jeg til Rochdale vendte tilbage til Danmark to dage senere end de øvrige deltagere på turen. Det lykkedes mig da også i løbet af turen at få nogle gode "småting" på plads for nødhjælpsarbejdet. Således fik jeg et løfte fra en anden organisation på nogle køer til et af ISRA's projekter i Kosova, ligesom jeg fra en ortopæd-kirurg fik et skriftligt løfte om, at han kvit og frit vil stille med et hold kirurger, hvor som helst jeg måtte have brug for det, hvis blot jeg ville sørge for, at de grundlæggende faciliteter er til stede.

Dette er naturligvis et tilbud, som jeg vil forsøge at drage nytte af på et tidspunkt i fremtiden. Endelig fik jeg også lidt flere detaljer om den tur, jeg skal på i perioden fra d. 19. til d. 26. oktober i Bosnien, hvor vi er en række kristne og muslimer, der i fællesskab skal se på, hvordan vi eventuelt kan samarbejde om konkrete nødhjælpsprojekter. Personligt er jeg af den opfattelse, at det er godt at snakke - og også at det er godt at snakke meget, så længe det er relevant, men endnu bedre er det at handle, og her vil det netop nu på Balkan være af umådelig stor værdi, hvis muslimer og kristne arbejder sammen om eksempelvis reetablering af mindre industrier og lignende. Da jeg leder ISRA's kontor i Kosova, talte jeg også med flere af de mennesker, vi mødte i England, for at se, om det er muligt at finde samarbejdspartnere til sådanne projekter.

Alt i alt synes jeg, det var en meget berigende tur, og der er nok ingen tvivl om, at den for alle deltagerne var et meget vigtigt socialt element i styrkelsen af vores arbejde i og for IKS.

En anden af IKS' aktive medarbejdere fortsætter:

Jeg kan helt tilslutte mig Abdul Wahid Pedersens beretning fra turen til England, som jeg også havde den glæde at deltage i. Turen vil vise rigtig både for sammenholdet og den fremtidige dialog i IKS. Vi drøfter således for tiden, hvilke temaer og problemstillinger, vi kan omplante til en dansk sammenhæng.

Vi besøgte Interfaith Education Centre i Bradford, hvor man beskæftiger sig med informationsformidling og udvikling af undervisningsprogrammer vedrørende de store religioner i Bradford området. Det er således interessant, at centret havde udviklet en større undervisningsvejledning til støtte for religionsundervisningen i Bradfords skoler. Vejledningen er blevet til i et aktivt samarbejde og dialog mellem repræsentanter for de forskellige religiøse retninger i Bradford.

Opfattelsen af, hvad religionsundervisningen skal indeholde, afspejler således ikke blot en indforstået gengivelse af de enkelte religioner, men er samtidig blevet til i en aktiv dialog med de religiøse fællesskaber i det område, der skal drage nytte af undervisningsvejledningen.

Ingen tvivl om at denne fremgangsmåde både fremmer den fredelige dialog mellem de religiøse grupper og fremmer en engageret religionsundervisning.

Det ville være interessant at se på, om dette initiativ i en eller anden form kan omplantes til danske forhold eventuelt i form af et eksperiment i København eller andre større danske byer med store religiøse mindretal.

Et andet tema, som også sprang ud af mange indlæg på vores tur, var betydningen af dialogen mellem de mange islamiske grupperinger som forudsætning for en aktiv og kvalificeret dialog med det kristne majoritetssamfund. Det vanskelige spørgsmål om lokalt islamisk lederskab blev rejst flere gange; et tema som også spiller ind på spørgsmålet om, hvordan dialogen i Danmark kan udvikles og kvalificeres.

Deltagerne i rejsen arbejder videre med det materiale, vi har med hjem fra turen og vil forsøge at bearbejde det til artikler og informationsmateriale, som kan være med til at berige den danske dialog.